

Biologisch-dynamische preparaten: praktijk en onderzoek

Spreker(s):

Praktijk: Jan Weijsenfeld, Het Groene Weten.
info@hetgroeneweten.nl

Onderzoek: Edith Lammerts van Bueren, Louis
Bolk Instituut. elammerts@gmail.com

BIOBEURS
De biologische vakbeurs

Het bereiden van de spuitpreparaten

Hoornkiezelpreparaat:
Fijnmalen van bergkristal rond Pasen

Hoornmestpreparaat:
Vullen van de horens met verse koemest in de herfst (eind sept)

Ingraven/uitgraven en bewaren van de preparaten

Het roeren en uitrijden van de preparaten

Verschillende wegen tot beter begrip van de werking van de preparaten

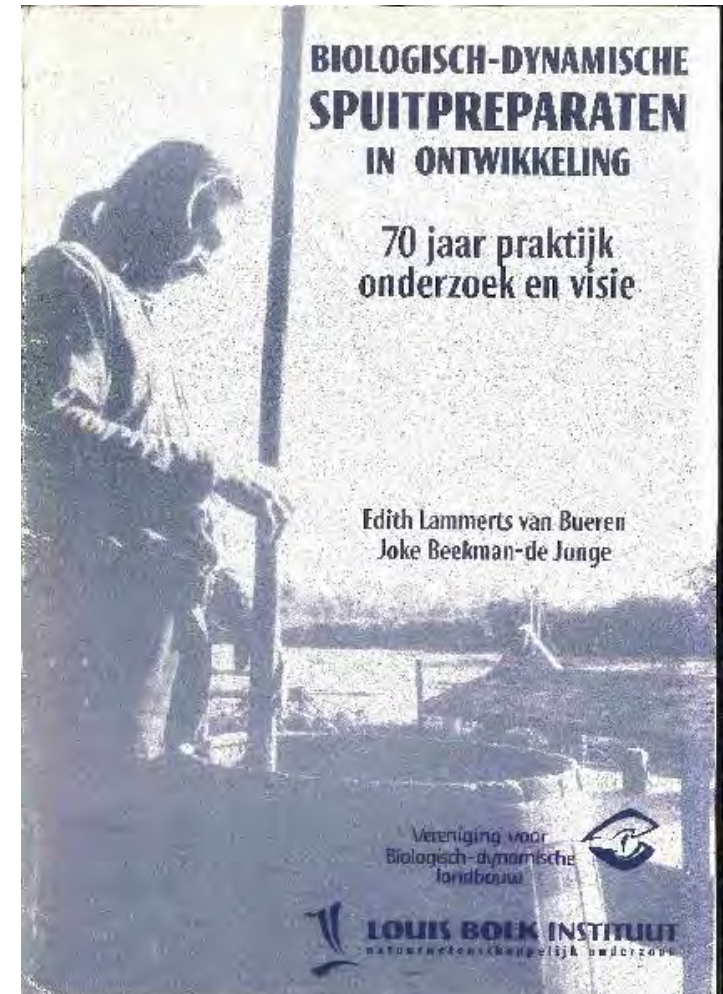
- **Vanuit de praktijk**
  - al doende ervaring opdoen door:
    - met opmerkzaamheid naar gewasontwikkeling,
    - reflecteren op eigen handelen,
    - bewust ontwikkelen van intuïtieve vermogens
- **Vanuit studie**
  - Verdieping zoeken door:
    - lezen/bestuderen van de Landbouwcursus en andere (antroposofische) literatuur
    - deel nemen aan studiegroepen, lezingen
    - zelfstandig doordenken van de begrippen
- **Vanuit experimenten**
  - verschillen creëren (met en zonder preparaten, met 1x of meerdere keren, etc.)
  - tastbare resultaten zien/ervaren voor eigen motivatie
  - feiten iets in handen krijgen dat anderen kan overtuigen

70 jaar ervaringen met preparaten gebundeld

Historisch overzicht							
1 ^e periode			2 ^e periode			3 ^e periode	
1924	'34	'44	'54	'64	'74	'84	'94.....heden
• Enthousiasme • Vanzelfsprekendheid			• Twijfel • Ontnuchtering			• Herinterpretatie • Heroriëntatie	

Biologisch-dynamische spuitpreparaten in ontwikkeling; 70 jaar praktijk onderzoek en visie, door Edith Lammerts van Bueren en Joke Beekman-de Jonge, 1995.

<https://bdvereniging.nl/bdlandbouw/publicatie-over-spuitpreparaten-nog-steeds-actueel>

Sla onderzoek 1986-1995, Louis Bolk Instituut

Resultaten op basis van:

1. Gewasontwikkeling wekelijks beschrijven
  - van perspotplantje tot de bloei
2. Monsters analyseren op drie tijdstippen
  - Kropgewicht
  - Nitraatgehalte
  - Suikergehalte (Brix)
  - Drogestofgehalte
  - Schimmeltest (houdbaarheid)
  - Smaak
3. Stijgbeelden (papier chromatografie op basis van sap en zilvernitraat)

Voorbeeld: Analyses

A: geen preparaten

B: 1x hoornmestpreparaat
en 1x hoornkiezelpreparaat

C: 4x hoornmest preparaat
en 1x hoornkiezelpreparaat

Bij de oogst geen statisch aan toonbare
verschillen in gewicht , nitraat, brix.

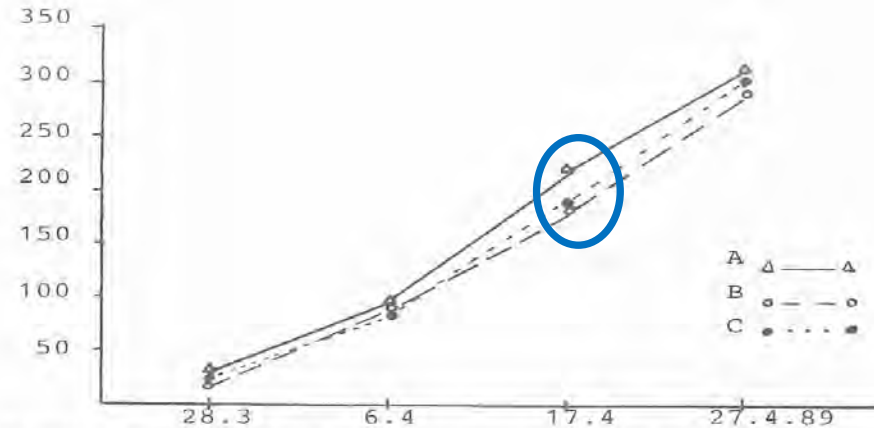
Wel in smaak

A: waterig, bitter

B: (waterig), bitter

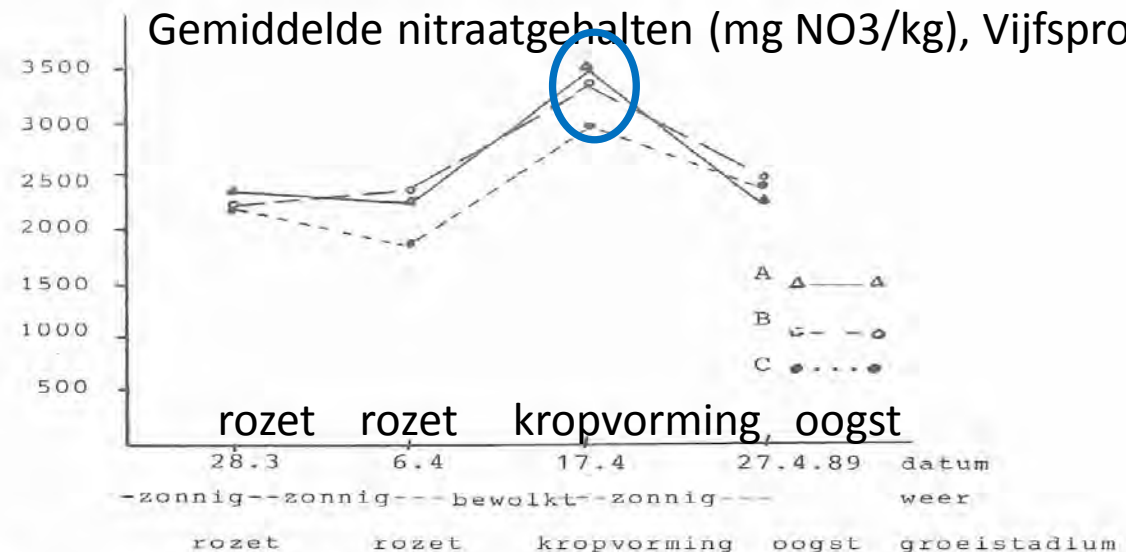
C: waterig, licht zoet

Gemiddelde kropgewichten (gr), Vijfsprong 1989

Figuur 4. Gemiddelde kropgewichten (gr), Vorden.

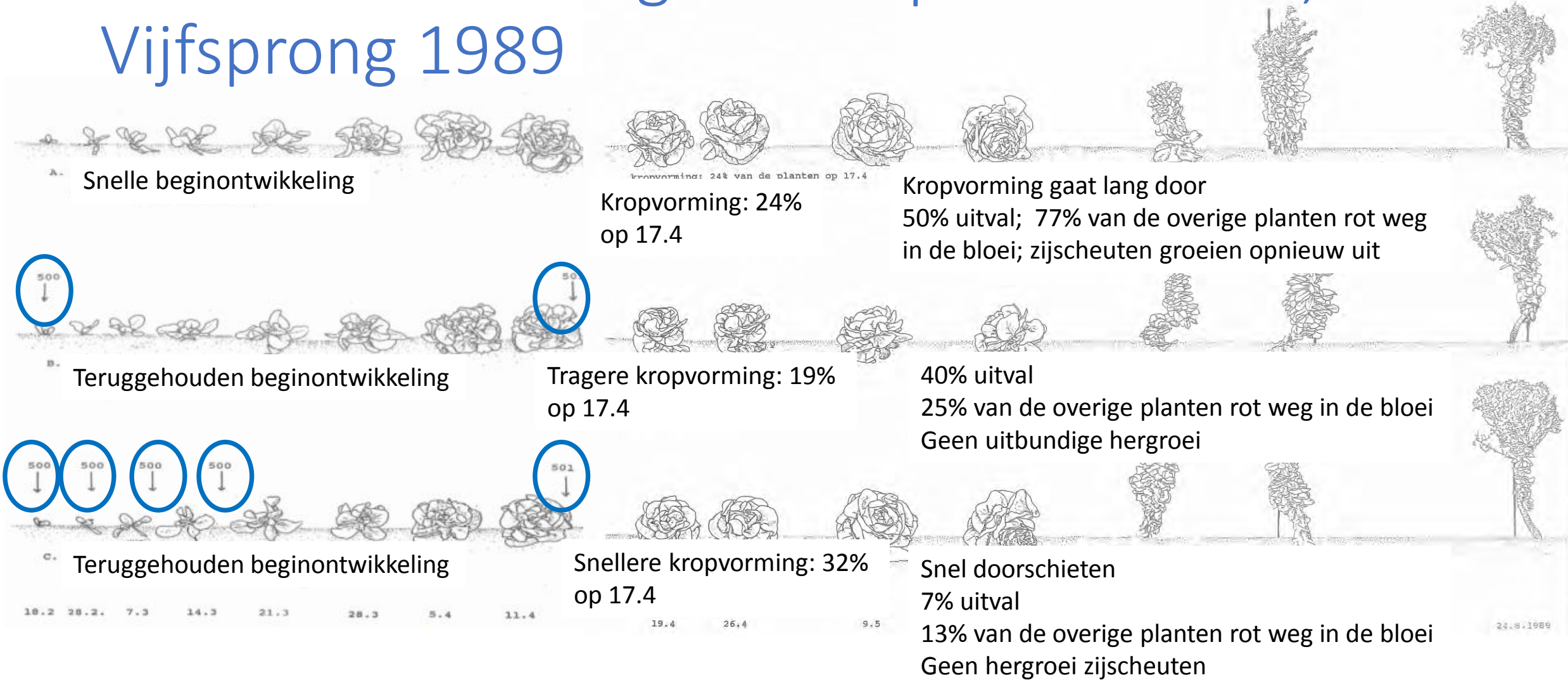
Gemiddelde nitraatgehalten (mg NO₃/kg), Vijfsprong

Figuur 5. Gemiddelde nitraatgehalten (mg NO₃/kg), Vorden.

Gewasontwikkeling van kropsla in de kas, Vijfsprong 1989

Voorbeelden van stijgbeelden van sla onder folie op Kraaijbekerhof, 1988

Kropvormingsfase, zonder preparaten:
uitbundige, hier en daar stuwende groei

Kropvormingsfase, met preparaten:
meer regelmatige, iets ingehouden

Oogstfase, zonder preparaten:
meer vlakke plooiën

Oogstfase, met preparaten:
meer driedimensionale vormen

Conclusies uit mijn 10 jarige ervaring met spuitpreparaten onderzoek bij sla

- De spuitpreparaten hebben hun werking al naar gelang het gewas en de situatie, dus **context gebonden** (weer, bodem, etc.)
- Niet alleen naar eindproduct kijken maar ook het **onderliggende groeiproces** tot eindproduct bepaalt mede de kwaliteit:
  - **Harmoniserend ('vitaliserend')**: Soms meer ingehouden groei, soms juist meer groeistimulerend; maar steeds een ontwikkeling zonder 'zichzelf te verliezen', meer sla-typisch, sla-eigen kwaliteit.
- **Hoornmest preparaat (500)**: voorjaar/zomersubstantie (mest stofwisselingsproduct, uit groeiseizoen) doortrokken van winterkwaliteit (vorm, oerbeeld)
- **Hoornkiesel preparaat (501)**: winter substantie (kiesel, kristallijn, vorm) doortrokken van zomerkwaliteit

Conclusies:

- ▶ Zowel bij het bereiden als bij toepassing en werking: Polaire processen **doordringen elkaar!**
  - ▶ 500-bij begingroei: groei (massavorming) met behoud van vormkracht eigenheid),
  - ▶ 501-bij rijping: vormkrachten (afrijping) met behoud van groei (gevuld)!